

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Annales Ecclesiastici

Incipiens ab Anno Domini D.XC. perueniens vsque ad DCC.XIV. nempe à Gregorio Magno Romano Pontifice, vsque ad Gregorium secundum

Baronio, Cesare

Coloniæ Agrippinæ, 1624

Iesv Christi Annvs 649. Martini Pap. Annus 1. Constantis Imp. Annus 8.

urn:nbn:de:hbz:466:1-15007

Octavus Imperatoris Constantis absolutus, & nonus inchoatur quo Theodorus Papa, vbi sedisse annos sex...

docet, nec non ipse Audoenus in vita, quam scripsit, sancti Eligii idem affirmat: verum id post Synodum Romanam celebratam a Martino Papa expentum a Francorum Regibus ibidem traditur, ut dicitur in eiusdem loco...

In hoc sacrosancto Romano Concilio Episcopos centum quinque, in eius Actis habetur, totidemque numerat Anastasius: a Theophane autem ponuntur centum & decem, qui & tradit sanctum Maximum Abbatem, de quo superius, ad Synodum hanc cogendam induxerat Martinum Pontificem...

Idem consentientia Ite leguntur in rebus gestis eundem sancti Maximi q. An fidelissime scriptis. Postquam autem euenit, ut Theodorus Presul Romae a vita migraret, vir (ut scimus) multus laboribus exercitus, & pietate clarus, Martinus religiosissimus in illius thesauro instituitur, multus & ipse charissimus fulgens, praesertimque vita illustris...

docet, nec non ipse Audoenus in vita, quam scripsit, sancti Eligii idem affirmat: verum id post Synodum Romanam celebratam a Martino Papa expentum a Francorum Regibus ibidem traditur, ut dicitur in eiusdem loco...

Idem consentientia Ite leguntur in rebus gestis eundem sancti Maximi q. An fidelissime scriptis. Postquam autem euenit, ut Theodorus Presul Romae a vita migraret, vir (ut scimus) multus laboribus exercitus, & pietate clarus, Martinus religiosissimus in illius thesauro instituitur, multus & ipse charissimus fulgens, praesertimque vita illustris...

Quod iustus ad hanc Synodum spectat, ob eius amplitudinem ne maiestatem ipse S. Martinus in epistola ad Amandum nominat eam Concilium generale. Exant quidem eius Acta integra tum Graeco, tum Latine scripta, eo quod non tantum in archiuo Apostolicae sedis illa fuerint scripta, sed & plurima ex proutypis confecta sint exemplaria, quae ab eodem Pontifice nulla sunt in omnibus partibus Orientis & Occidentis...

Continet ipsa Synodus Secretaria, siue dixeris Consultationes, vel Sessiones, Actionesve quinque singulis diebus confectas: quorum primum Secretarium habet contigit hoc anno (vix uidebat Actis) tertio Nonas Octobris, quod sic incipit: Presidens sancto ac beatissimo Martino Papa sancta Sede Apostolica Urbis Romae, propostis sacrosanctis & venerabilibus Evangelicis in Ecclesia Domini Dei & Salvatoris nostri Iesu Christi, quae vocatur Constantiniana, resplendentibus etiam vobis venerabilibus, patresque cum eo audientibus Maximo sanctissimo Aquileensi Episcopo, &c. Quod autem neque Mediolanensis interitus legatur, neque alii Galliae Cispalpinis Episcopi, sane intelligere possumus veritos illos a Rothari Longobardorum Rege Ariano rancinagnopere Italiam infestante, adeo ut transitus vbiq; difficilis esset. nam de eodem Rege habet illa Paulus diaconus:

V.

d Theoph. an. 19. Hist. NVMERVS EPISCOPO- RVM ROM. CONCILII.

VI.

MAXIMVS ABBAS IN- HEBET MARTINO IN INTER- IET CON- CILIO.

VII.

ACTA IL- LUS A SER- VATA.

VIII.

EXORDI- VM SYNO- DI.

IX.

Paul. diacon. lib. 4. c. 47. non. edit. in pag. 1. 16.

Annal. Ital. Tom. 8.

Rom.

scopis nos superius suo loco, cum oblati sunt Theodoro, postquam. Quibus auditis & declaratis à Mauro Carthagine Episcopo, iussa sunt recitari inter Africanorum Episcoporum eodem argumento aduersus eosdem hæreticos ad Theodorum Papam scripta, quas æque suo loco superius recitauimus. lectæque pariter alie eorundem Episcoporum ad Constantem Imperatorem aduersus eosdem hæreticos datae, itemque alie Concilii Constanti ad Theodorum item missa, nec non alie ad Paulam datæ ab Episcopis Proconularis provincie Carthagenensis subscriptione sexaginta octo Episcoporum missæ. Nouissime vero recitata sunt Epistola Victoris Carthagenensis Antilibitis ad eum dem Theodorum Pontificem data: qua Maximi Aquileiensis Episcopi præconio commendata, secundæ Consultationi finis impositus est.

XVII. Conueniente tertio Patres ibidem loci decimo sexto Calend. Nouembri, eiusdem anni & Indictionis, eodem presidente Martino Pontifice: qui, ubi de studio, vigilia, & cura, quæ deceat eum, qui vniuersa præest Ecclesie, intelligendis atque damnandis hæreticis, & de alijs rebus, quæ vrgent diuina iustitia, & de auxilio ad hæc impendenda à Domino impendi solito, plura sanctis audientibus, discussisset: mox è serenis Romane Ecclesie prodiiuit, quæ ab eiusmodi hæreticis aduersus Catholicam fidem scripta esse repererunt. Primumque omnium facta est editio scriptorum Theodori Episcopi Phariæ, ob cuius quidem nominis viti, sed ex impietate optime notæ: ex blasphemia enim solum sibi nomen aliquod comparant his temporibus, cum ei ob etatem & in hæreticis studiis reliqui deserte solerent: lectæque sunt ex eius scriptis ipsius de vniua Christi voluntate & operatione blasphemie. Ille enim princeps erroris habitus est, vixit quod ex eius scriptis, qui hæresim promulgauerunt, omnes accepit: ex quibus & cognita sunt eundem hæresis penetrata, offensumque (quod successores eius per pudore occultare conati sunt) ex quo fortissimè blasphemia fluere de vna tantum in Christi voluntate & operatione, quod, scilicet, iste alleret, inopinatè ex vero processisse Dominum nostrum Iesum Christum. Ad hæc & alia impie dicta confutanda, SS. Patrum sententia in medium allata sunt.

XVIII. Post hæc interm conuicta iussa sunt recitari nouem capitula Cyri quondam Alexandrini Episcopi, itemque Sergii Constantinopolitani Episcopi ad ipsum epistola scripta: & quoniam Dionysii testimonio nitebatur Cyrius vniua assertor in Christo voluntatis & operationis, iussu est asserti codex Dionysii, legitur eius epistola ad Casim, in qua Deiviam appellat Christi operationem. Interloquutus autem S. Martinus Papa, ista eadem deregit hæreticorum textum Dionysii contumphantiam: etenim cum ille dixerit nouam Deiviam operationem, illi vero, nouam, vniua dixerunt, atque demum, eiecta voce Deiviam, vniua in Christo operationem duntaxat S. Dionysium assensu recitari fuerunt. Iussu sunt etiam legi ab eodem Pontifice Themistii hæretici scripta de vniua operatione ex Dionysii Deiviam operationis male accepta heresia. Post hæc lecta, interloquutus idem Martinus Papa, plane ostendit Dionysium per Deiviam operationem, non vniua significat voluisse, sed vniua operatione duas, humanam scilicet & diuinam, idque plures locis: quod & per Sophronium Hierosolymitanum antea fuisse detectum, & in hæreticos obiectum, inde vero excusatum à Pytho, Deinde dicit Episcopus Carthagenensis interloquutus ostendit.

XXX. Sed & illud obiter in his magnopere considerandum putamus. Cum Themistius, Sergius, Cyrius, & reliqui in Christo vniua fuerint scriptis Dionysii, ex quibus ad eum parant confirmari assertum errorem: quid est, quod nonquam ab aliquo aduersariorum vel legitè obiectum sit, Dionysii ex non esse scripta, vel dubitatum habere, nam Dionysii hæresis. Quibus appareat, à maledicibus hæreticis siue hæreticis ne minuant qui-

dem dubitatum: num vere ea Dionysii antiqui Theologi essent scripta genuina, veteraque germana, nec alterius, quam Areopagite; eiusdemque Episcopi Atheniensis: tali enim inscriptus nomine, nempe Dionysii Episcopi Atheniensis cognomento Areopagite (vt Acta declarant) codex editus ac lectus in eodem Synodo reperitur. Vt iure mirari debeas perfectam frontem recentiorum hæreticorum pro arbitrio cuncta maiorum siue scripta, siue traditiones negantium. Certe quidem non est facta ista de Dionysii scriptis ab vno vel alio priuatum, vel in angulo furim edito, sed à pluribus publiceque in plena Synodo ac parenti iudicio, cunctaque quam exactissime examinata, quæ ex Dionysii scriptis allata sunt & cognita testimonia. At de Dionysii scriptorum veritate suo loco superius pluribus disputatum est: hæc enim obiter dicta sunt.

His igitur vitiis, iussa est edi Edhefis Sergii Constantinopolitani Episcopi, nomine Heraclii Imperatoris edita & promulgata, eisque ad Cyrum scripta de eius confirmatione littera, hæc non reddite ad Sergium littere Cyri Edhefis illam confirmantis. Quibus peractis, reliqua in sequentem Consultationem placuit prorogari.

Decimo quarto Calend. Nouembri, Indictione octava, rursum in solitum consessum remanentibus Patribus, sanctissimus Pontifex Martinus ex more prælocutus plurata detestationem recitauit Edhefis, & eorum, qui eam confirmare laborarunt, Sergii, Cyri & Pythi, pro concione dixit. Annuit omnibus sancta Synodus, adiectique de Paulo: qui Typum edendum proposuit, iudicium peragi, & causam iudicari. Iussu itaque sunt recitari littere ipsius Pauli ad Theodorum Romanum Pontificem, ex quibus eius refractarius animus cognitus fuit.

His adiecta est lectio Typi illius nomine Constantis Imperatoris editi, idemque examinatus à sancta Synodo, competus subdolos, inconstans, mendax atque in omnibus impius, est damnatus. Quibus euulsis prauis germinibus, iubet sanctissimus Pontifex vetera in medium asserti de fide Catholica decreta Patrum: primamque omnium recitatum est Nicænum Symbolum, deinde Constantinopolitanum, postea vero quæ pro defensione Catholice fidei edita sunt in Concilio Ephesino duodecim capita, siue anathematismi: addita his est definitio fidei Catholice facta in Chalcedonensi Concilio, & quatuordecim capita in Quarta Synodo. Quibus lectis, nomine totius Synodi locutus est Maximus Aquileiensis Episcopus, pluraque in commendationem eorundem Conciliorum dixit, atque in detestationem hæretice prauitatis plurima inculcauit, in damnationemque eorum, qui eundem defendissent errorem, in sequentem vero Consultationem te citet, quæ à sanctis Patribus pro Catholica veritate essent scripta in eiusdem condemnationem erroris.

Denum vero eodem hoc anno conuenere Patres pridie Calend. Nouembri. Cum præfidentis sanctæ Synodo Martinus Romanus Pontifex præloquutus, hortatus est omnes Patres aduersus hæreticos strenue decertare, eosdemque sanctorum sententis veluti scissis confodere, eaque de causa asserti iussit sanctorum Patrum volumina, ex quibus velut è phætæta sagittas, quibus ferirent hostes, acciperent. Recitatisque eorundem sanctorum Patrum sententis, iussuque à sancta Synodo collaudatis, iussa sunt legi veterum hæreticorum scripta, quibus consentientes fuisse recentiores hæretici cõmiserunt, pariterque mendaces arguerentur, dum vt deciperent simplices, se Patres scqui, & sacra Concilia tueri mentiti essent, ostendere neque pariter idem adulterati esse eorundem sanctorum Patrum dicta.

His igitur à sancta Synodo exacte cognitis atque discussis, & vera de Verbi incarnatione doctrina firmata, ad eam spectantes, & ad confutandas aduersariorum assertiones viginti sancti sunt carones, quibus singulis ad finem apposita est condemnatio eorum, qui tecus sentiant. Eos igitur necessario hic describendos existimamus.

Consul. Liber sub Martini, Ab. 3. 5.

XX.

CONSULTATIO QUARTA.

XXI. TYPUS DAMNATUS.

CONSULTATIO QUINTA ET VLT.

XXII. SANCTI CARONES VIGINTI.

XXXVII.

De hijs tunc, que ad diuersas Ecclesias missa sunt A-
cta Synodalia vna cum epistola circulatoria, extant quedam
uetera monumenta, que hic tibi colligenda putauimus:
In rebus gestis sancti Eligii Episcopi Nouiomensis, quas
eius aequali, & eque sanctus Andoennis Episcopus Ro-
thomagensis conscripsit, de litereis ab eodem S. Martino
Papa in Gallias missis meminit, ubi de hoc eodem Ro-
mano Concilio à S. Martino Papa congregato loquitur,
atque ait:

SYNODA-
LIS EPI-
SYOLA
MISA IN
GALLIAS.

In quo Concilio omnibus Orthodoxis consentientibus, edita
contra hereticos solent, confessionem scilicet fidei, magni-
fice yalde & accurate; quam etiam cum submissa epistola Gal-
liarum Patribus destinauit, mandans & obtestans Regem Fran-
corum, nempe Clodouicum, ut si essent ei viri Catholici & eru-
diti, eos ipsi administratum ad heresim comprimentem faceret
desinari. Quo tunc etiam Eligius cum solali suo libertissime per-
recessit, nisi res ei quendam impedimento fuisset. Studeat Mar-
tinus Papa, petitiue à Francorum Regibus præcipuos
mitti Roman Gallicanos Episcopos, quibus credi pos-
set legatio Apollonica, ut per eos in reliquis Galliarum
provinciis que Romæ gelta essent inuocarent atq; ab
alijs Episcopis congregatis prouincialibus Synodis firmarentur.

XXXVIII.

Quod ergo apud Clodouicum egisse reperitur, id in
ipsum apud Sigebertum eius germanum operatum fuisse
liquet ex Epistola ad Amandum scripta. Misit enim san-
ctus Martinus Pontifex tunc litteras encyclicas, cum ipsa
Acta Synodalia ad S. Amandum Episcopum Treuicem
fem, cum ille alia occasione misisset nuncium Romam ad
ipsum Romanum Pontificem, quo ab eo peteret ab Epi-
scopatu vacationem: petitis enim prauos mores Ec-
clesiasticorum ministrorum, se ab Episcopatu abdicare
magnopere cupiebat: petierat præterea eadem legatione
à Romano Pontifice reliquias sanctorum martyrum,
Denegat Martinus petitionem priorem, posteriori de-
fert, litteratæ ad eundem rescribens, de habita Ro-
mæ Synodo cum reddidit certiorum, simulque misit ad
ipsum (ut dictum est) litteras encyclicas vna cum Syno-
dalis Actis. Extat ipsa Epistola Martini ad Aman-
dum, quam hic describere dignam putamus: sic enim se
habet:

LEGATIO
S. AMAN-
DI AD S.
MARTI-
NUM PAP.

Dilectissimo fratri Amando Martino.
Fraternitatis tue studio pietatis conspectam epistolam suscipi-
entes, animos nostras reuerenti cognoscimus: quippe quoniam
huius sacrali sustinuit, atque tractatoris deservientes obedi-
tiones, illa que perpetua & sublimis dona pro Domini Dei us-
que obsequio tribuuntur, appetere certum est. Ex relatione igi-
tur, iuxta tenorem tue fraternitatis epistolæ, præstitum letorij,
laborum tuorum certamen cognoscimus, ex quo ecclesiæ pa-
tris ascensum humilitatis mentibus atque contritis corporibus vo-
bis fuerit gratum gaudere. Legenda sunt minime. Nam cum
sit nulli omnino comparatione coequalitas, quod à Creatore no-
stro pro bonis seruitus rependatur, dum breui atque paruo temporis
spatio finiantur labores, quo pro dilectione ipsius sustinemus, consi-
deratione refrigerij nos oportet laetanti animo tolerare & presentis vite
angustias.

XL.

Sed quantum nobis laborum vestrorum operatio magnam gau-
dy reuerentem inducit, tantum pro duritia sacerdotum gentis illius
contemnitur, quod postpositis salutis sue suffragiis, atque Redemptoris
nostri commendando seruituti, veterum fœderibus ingruantur, qui-
bus ad preparandam salutem (quandoquidem tantum non necesse
est imperitiam pro eductio nobis inuenire, quantum nos perfelle ne-
gatiōni creatorum nobis talentorum duplicat assignat): atq;
Dominice vocis ad suscipiendam eius responsum persuadet assertio.
Suggerimus namque est nobis eos quod presbyteri, seu diaconi, aliique
sacerdotales officij post suas ordinationes in lapsu committantur: &
propterea nimis inuere fraternitatis in tuam adstringi, velles, pos-
sitate obsequium pro eorum inobedientia deponere, & vacationem
ab Episcopatu laboribus eligere, & in silentio atque otio vitam dege-
re quam in his, qui tibi commissa sunt, permanere, dicere Domi-
no beatus qui perseverauerit usq; in finem. Unde namq; beato per-
suarantia, nisi de virtute patientia? quia secundum Apostolicam
prædicationem: Omnes qui voluerint in Christo pie vivere perfec-
tione patientur.

CLERICO-
RVM VITA
CRIMINO-
SA.

b Matr. to.
ca. Tim. 1.

Ideoque frater charissime, non rei æstimatione
à pio mentis vestra proposita cogitauerit, considerans
quanta pro abolitione nostri & libertatis Creati Domini
que nos pertulerit, quinque se contumaciter offerendum tra-
didit, ut à vinculo potestatis diaboli liberaret. Propterea
litem in huiusmodi peccato delinquentibus, ad destruc-
tionem compassionem exhibet. Nam qui simul sui suam in-
nationem in lapsu ceciderit, deinceps iam deponit, & nullatenus
gradum sacerdotij poterit adipisci; sed sufficiat elemosina
tionibus serbibusque assiduis, quosque aduocet, in eadem peni-
tentia perdurare, ut commissi delictum diuina gratia extirpare
valeat. Si enim tales querimus ad sacro ordines presentibus,
quibus nulla ratio, nullumque vite contagium præcipit: quanto
magis si post ordinationem suam quosq; in lapsu ceciderit, & pe-
nitentiæ peccato deprehendatur, omnino procul ab Episcopatu
eius cum manibus intulenti atque potius mysteria nostra seclatim
tractare?

Sicque huiusmodi sepe iuxta sacrorum canonum statuta
hac vita deponitur, ut illi qui mentis vitia & creaturæ nullatenus
de omnibus erroribus conuicti, dum offeruntur sacris ordi-
nibus, in terribili iudicio habeat reconciliari. Ideoque
hortamur tuam charitatem, exemplo cui qui pro nobis pati & mori
voluit, quomodo pro in conuictis eius (crucis peruenire, Neque
pigret temporales cruciatus pro Christi nomine sustinere, sed
elementa future remuneracionis huius sacris reuerentibus
persuadent.

Scriptum namque est id: Qui retribuunt Dominis pro omnibus
que retribuit illis? ceterum salutaris accipiam, & summi Domini
inoculo: Tantum enim à nobis exigitur quantum possumus singu-
latus nostri obsequio commolare. Cumque canis, que reuocari
conferendus si fuerint iustis vestris animos poterat miserari, & in-
terente superne maiestatis clementia, vobis sint preculibus merito
restat ut de alijs, que nos per sua scripta consilium, si avertimus
genificimus.

Credimus enim ad vos peruenisse, quomodo in contrarietate
fidei & Catholice fidei consuetudine ante hoc plus minus
quindem annos à Sergio falso Episcopo Constantiopolitano, in
auxilio habente tunc imperantem Heraclium exortanda & ab-
nuenda heresi pœssidit: Apollinariorum, & Severianorum, E-
trichianorum, atque Manicheorum errorem reuocari, quam
cesserit eius Pyrrhus idemque Episcopus, qui ambrosium ipse
Constantinopolitanum seculum arripuit, in deturbo axi. Pro qua
pina Apostolica sedes persuaasione, consuetudine atque
tionibus plurimum admonuit eos, quatenus ab huiusmodi erroribus
derent, & ad lumen pietatis, ex quo lapsi sunt, reuocari: & in
litem hoc facere nullatenus voluerunt, sed & nunc sacerdotum
solus temeritas fidei Episcopus Constantiopolitanoque alium re-
porem excogitavit in prædicatum Catholice fidei constantem, quæ
à decessoribus suis hereticæ exposita fuerant, destruxit & im-
palem Typam sacrosæque anj totius plebem per ipsa à diuinitatis
Principe nostro fieri per ipsa in quo promulgata est, et conuul-
pali Christiani credere debuerunt.

Ideoque necesse habuimus, ne pro quadam negligentia & o-
mnium detractione, que nobis commissa sunt, culpa nos
adstringamus ceterum generalium fratrum & congregatorum nos-
trorum in hac Romana ciuitate congregare, in quibus præsentibus
reuerentem hereticorum scelerosæ conscriptæ exortanda equi-
timidata sunt, & Apostolica mercede, Patrumque doctrinam
no ere vnoque spiritus condempnamus: ut cognoscant nos
errem, qui in eis continentur, eorum politione uoluntatem
conuictentur.

Unde præsentibus uoluntate gestorum Synodalia in propo-
ti vobis dirigere vna cum Encyclica * nostra, ex quibus
omnia subriter potest adhibere, & tenebris illius
cum ut sita lucis extingere. Idcirco studet fraternitas tua,
omnibus eadem inuocare, ut tam abominandæ heresim
nobisum excutatur, quamque sue salutis sacramenta indolent
ualeant, atque Synodali conuentione omnium fratrum & co-
episcoporum nostrorum patrium Marini effusa sanctorum
rem Encyclica * à nobis directæ scripta vna cum suscipiantur
bus vestris nobis sunt destinanda conuolent, confirmate
conferentes eis, que pro Orthodoxis fidei & doctrinæ
reum resantia nuper exorta à nobis fuerat iuncta, & de quibus
cellis in finem filium nostrum Regem Francorum per sua Christi-

...nitas remota consilio sine admone atque precari, dirigere nobis
...vixit per gratiam nostrorum dilectissimi Episcopi, qui sedis Apo-
...lica legatione, divina concedente propitiatione, suam debeant. &
...qua in nostro Concilio peracta sunt, cum aliis Synodalibus apud
...nostrum ad identitatem Principem nostrum sine dubio adportare.
...et nostrorum laborum partemque effectus, mercedem carnalium adipisci
...vultat, & si quisque proventorem inveniat eum, cuius causa legitime
...deponatur hoc namque & per eius epistolam exhortari eum cogno-
...scantur.

...Reliquas vero sanctorum, de quibus presentium later nos ad-
...monuit, dari precipimus. Nam codices iam excusati sunt à nostra
...litteraria & vnde darentur ei, nullatenus habuimus. transcribere
...autem non potuit: quantum scilicet de hac civitate regredi pro-
...paravit. Hincigitur prebatur, que à nobis per epistolam vobis scripta
...sunt, essetis mancipari. fraternitatem vestram hortamur. Deum te
...multo magis cogitatur, dilectissime pater, hac ad Amandum Mar-
...tinum Papa. Porro Amandum hinc haud vllum alium pu-
...taris, quam eum, de quo plura superius, Episcopi T. ra-
...cedimus, à quo divinus susceperunt baptismum Sigebertus
...de quo agitur in hac epistola. Regem Francorum,
...filium Dagoberti, quem & superius vixit usque ad
...quam Dominus suscepimus primum supra sexcentum
...anno suo loco dictum sumus. Porro hoc, quod cum Gal-
...licanis Episcopis egisse S. Martinum Pontificem vidimus,
...ceram est agere minime pretermisisse cum aliis Christianis
...Episcopis, cui Africanis presertim, quorum pluri-
...mum Conciliorum lecte essent in eadem Synodo que
...stis aduersus eisdem hereticos; sed & nec pretermis-
...se Hispanos Episcopos, vel ex eo certo assequi possi-
...mus, quod idem congrua Synodo damnarunt Mo-
...notheitas. Accepta est autem ab vniuerso Catholico
...orbe magno plausu & honore sancta hæc Romana Syn-
...odus: adeo ut ad plenam huius Catholice professionem,
...post quaque vniuersalem Synodorum assensionem,
...vniuersaque sub Martini Synodi adiecte solent
...fideles confessionem: ut intelligere potes ex Synodo An-
...glicana sub Theodoro à Archiepiscopo celebrata, de
...quod loco dicendum. Peiusauerunt autem vniuersi iste vs-
...que ad plenam promulgationem Sexte concilii
...Synodi.

...Hinc itaque consideres velis, lector, sanctissimi Mar-
...tini Papæ constantiam, animam que vere sacerdotalem in
...difficiliis semper intrepidam: dum hoc tempore, quo
...nulla Orientalium Patriarcharum Catholice esset, si-
...pique Imperator hereticos atque acerrimos hereticos
...debetur, & in Italiam ad promulgandum Typam
...misisset Olympium Exarchum: cum in super nec adhuc
...sunt obdura cicatrix illi Romanæ Ecclesiæ vulnus ab
...Escarcho prædecessore: diu etiam (quod vidimus)
...in Italia quæteretur moribus impio Longobardorum Re-
...gibus heretici Arianis: hoc inquam, ipso deploratissimo tẽ-
...pore idem tantissimus Pontifex, nulla horum habita ra-
...tione vel preiudicio retardatus vix ascenso Apostolico
...throno: ne quicquam liceret nouitate Imperatoris au-
...toritate grillant, confestim magnam hanc Synodum Epi-
...scoporum convocat, non aduersus tantam nominatos
...hereticos quos probe sciet non indigere alia damnatio-
...nem, cum damnati essent à prædecessoribus, sed aduersus
...Imperatoris recens promulgatum de fide edictum illud,
...quod Typam appellat, auctus: adeo ut præiens bellum
...aduersus Imperatorem ipsam potissimum videtur posse
...ad ipso esse suscepim.

...Ponisset quidem ipse istæ omnia colore signo dif-
...finitatem aliudque tempus referre, diuersaque disse-
...rendi causas & impedimenta præterere, sed nihil ventus
...Imperatoris edictum, ut illud damnationi subicitur inde-
...bello, interpedique animo laborat. Quod enim sciet imp-
...per hereticos, quo minus illa causa polleret, eo magis
...ad stabilendos errores auctoritatem atque potentiam
...aduersus Imperatorem (nam quod Sergius fecerat cum
...Heraclio, modo Paulum cum Constantino fecisse scie-
...bat) ipse ex aduerso confurgens, nihil Imperatori licere
...illius, que fides lumen decernere, declarauit, quodque fa-
...ctum tenere nollet, Ecclesiastica lege contracta putauit

esse damnandum, atque penitus abrogandum: cum non
...ignoret, quam periculosam iaceret aleam his aduersari,
...& subicere anathemati pragmaticam sanctionem vi-
...uentis Imperatoris per inimicos hereticos cuncta ver-
...tentis.

...Attamen quod ipse sciret cuncta quamuis maxima
...posthabenda esse veritati, atque ita se creatum esse pri-
...mario Ecclesiæ Antithem, ut fidelissimus cultus esset
...accepti à Petro Apostolo & à successibus eius deponici:
...haud extimuit aduersus Imperatorem fidem Catholi-
...cam in discrimen adducentem obniti, ab eo que promul-
...gatum edictum contrariis legibus condemnare fidemque
...Catholicam potius bene defensim, factam rectam atque
...firmatam relinquere, circularique epistola toto Christi-
...ano orbe vulganda & decantanda, infame impiamque de-
...clamare eiusdem Imperatoris edictum. Ista tunc quidem
...Martinus, dum adhuc captiuus ipsa Romana detineretur
...Ecclesiæ, cum ei non nisi consensu Imperatoris (ut sepe
...dictum est superius) licere habere pastorem: qui & tunc
...magno assurgeret vigore, animi & libertate, ut nullum
...promulgandis Apostolicis sanctionibus peccato Impera-
...toris assensu, paratus eum esset eas ad ipsas Polati for-
...res abigere per Ecclesiæ Romanæ munitis: & tanta
...hæc auderet hoc potissimum tempore, cum & de Typo
...in Italia promulgando in mandatis accepisset Olympius
...Exarchus, qui, (ut dictum est) missus fuerat à Constan-
...te in Italiam; & sine maxime cum idem Olympius ma-
...gno opere aduersus ipsi Martino fuisset. Nam audi Ana-
...stasium:

...Ipsi, inquit, diebus Imperator direxit in Italiam Olympium
...cubicularium ad regendum omnem Italiam, precipiens ei & dicens:
...Operet gloriam tuam, sicut suggesti nobis Paulus Patriarcha bu-
...nus à Deo conseruanda verba, per agere: & si quidem inuenieris pro-
...nuntiam ipsam consentientem in Typo à nobis exposito, tuere omnes,
...quos sunt, Episcopos huius hereses professores & habitatores & pere-
...grinos, ut in eodem subseribant. Sin autem seors accidit quomodo
...nobis suggestit Platon gloriosus Patriarcha, in & Eupraxius gloriosus
...poterunt suadere exercitum ibidem consensit, quod uerbis teneri
...Martinum, qui hic erat Apostolicus in regia urbe, & postmodum
...relegit eum, qui factus est à nobis Orthodoxus Typus, ut omnes Epi-
...scopi Italiae in ipso subseribant. Si autem inuenieris contrariam
...in tali causa exercitum, tacite abito, donec obmueris provin-
...cia, & poteris vobis exercitum aggregare tam Romana ciuitatis,
...quam Romanensis ve ea, que à nobis præcepta sunt, quantum ex-
...plete valeatis.

...Qui prædictus Olympius ueniens in ciuitatem Romanam, inue-
...nit sanctam Romanam Ecclesiam cœduatam cum omnibus Epi-
...scopis Italiae, seu sacerdotibus, vel clero. Et volens adim-
...plere que ei iussa sunt, armans se cum exercitu virtute, voluit
...schisma sanctæ Ecclesiæ introumittere (hoc per plurimum tempus
...actum est) & non illi permisit omnipotens Deus, qua micidatur
...perficere. Videtur ergo se à sancta Dei Catholica & Apostolica
...Ecclesiæ separatum, necesse habuit de sua iam mala intentione de-
...climare, & quod non potuit per manum armatam facere, sur-
...repto modo per Missarum solemniam nisus est implere. In Eccle-
...siam Dei genitricis Mariæ ad Præseppe, dum ei communionem
...perrogare sanctissimus Papa, voluit interimere eum, ut deman-
...daret suo spathario. Sed Deus omnipotens, qui soluit est seruis
...suis Orthodoxos circumtegere & ab omni malo eripere, ipse excru-
...auit spatharium Olympii Exarchi, & non est permissus videre Ponti-
...ficem, quousque Exarcho communionem perrogat, vel pacem dedit, ne
...sanguis eius effunderetur, & Catholica Dei Ecclesiæ heresi subiga-
...retur: quod postmodum prædictus armiger aduersus eum inuocando
...profusus est.

...Videtur ergo Olympius Exarchus, quia manus domini er-
...ranteghat Martinum Papam, necesse habuit se cum Pontifi-
...ce concedere, & omnia, que ei iussa fuerant, eidem viro indi-
...care. Qui pace facta cum sancta Dei Ecclesiæ, colligens exerci-
...tum, porrectus est in Siciliam aduersus gentem Saracenicorum, qui
...ibidem inuadabant, & peccato faciente maior interitus tunc exer-
...citus Romano peruenit. Et post hoc idem Exarchus morbo interit,
...hucusque de rebus cum Martino Papa gestis ab Olympio
...Exarcho Anastasius, quarum causa criminis postea
...ut suo loco dicemus eidem sancto Pontifici datum est,

XVIII.

XIX.

OLYMPIVS
EXAR-
CHVS IN
ITALIAM
MITTI-
TUR.
tenete.

L.

OLYMPIVS
QVOD CON-
TRAMAR-
TINVM.

LI.

OLYMPIVS
VICIVS
MVTAT
SENSEN-
TIAM.

quod

...res vel maxime vestra potestati labem (ut dictum est) immerere pro-
perant, quod idem formidam praece. ca. ad hanc rationem esse testa-
ti sunt, & scripto alius significavit.

Quoniam in his negotiis & fraudem exercentis, cum his ipsis
& eorum heresim canonice damnantibus, ubique omnium & ante
omnes vestra dicitur stabilitate feracitati notum facientes per ea,
quae proinde ad nos pro Orthodoxa fide in presenti acta sunt, quod
sicut rursus & unius Christi Dei edicunt Theologi naturales, siue
philosophici confiteri secundam hypotesin unius inconfusae & indi-
visae & divi hanc naturam voluntate, dualis, iuxta naturam ope-
rationis, divinum & humanam, increatam & creatam, communite-
ritate ad veram confirmationem, quod Deus natura perfectus &
homo natura a seculo perfectus, idem proprie est & unum Christum
Patrem, quodque unum sanctum Patrem contra auctores hereticos, qui
confessio, quippe diversis propriis dogmatibus depravati sunt, im-
perantem se voluntatem, & unam operationem sunt confessi, alij
quidem ut per naturam speciem, alij vero ut per naturam nominem
seculatarios hunc per naturam ambigunt, ut magnum incarnationis
Christi mysterium teneri arripebatur.

Unde ad iratorem vestram confingentes, ut vtriusque tum
naturam puramque decretorum, tum imperium divinum ac
dogmatum discretivum vestra potestati aperte exhiberemus, hac de
re non synodus alla vna cum curia Graeca interpretatione misimus,
verum atque hereticis feracitatem vestra ad divina sapientia deli-
tam, ut hoc diligenter legere digere, pietatisque legibus memora-
torum vna cum eorum heresi condemnet, ac religionis divinae
tutem in seculum noscimus, qui minimi sumus, sanctorum Patrum
& Synodorum Orthodoxam confessionem sancti ad Catholicam Ec-
clesiam communitatem & laudem, & ad incolumitatem Republicae
vestrae Christi amantibus, ipsique feracitatem. Sicut enim vna cum
Orthodoxa solo hanc Republica florere. Ac vestra potestati merito
hunc singularem Dominum a vestra feracitate recte creditus, ad vin-
dictam memoriam creaturam amans. Inducta enim lorica iusti-
tiae patrum vestrae: galea, munus, iudicia vero ac simulationis
capite: ac utrumque ab utroque iniquitate, ad subducendum pe-
nitentiam ad hanc nos gentes, quae bella voluit: ut g. victor efficiat,
vna contra naturam & homines sero praeter gerendum & reli-
gionem laborum perentiam reddat, aeternam cum sanctis, qui a se-
culo sunt, spiritibus & quietem. Primum Dominum imperium su-
periora gratia cognoscit, & omnium gentium certicis et subdit, huc
utque S. Martinus ad Constantiam Imperatorem, cui epi-
scopus ipse, tum reliqui, qui Synodo interfuerunt, E-
piscopi subleviserunt.

At non pernitentia praeterunda est illa de fide Ca-
tholica lenanda, & haereticis proscibenda, grauilima &
Romano tanto Pontifice digna sententia, qua declarat, vna
cum orthodoxa fide bene conservata & custodita crescere
ad illam Republicam statum; perturbari vero & in de-
clinum labi prolemque penitus necesse esse, cum Impera-
toribus & Regibus id facere pretermittentes ita valide pro ad-
versariis suis pugnant, sicque cum Ecclesia exagitati finitur
depositionem. Imperium labefactum. Sunt plane haec ex-
ecutum, quae frequentissime accidimus, exemplis iam per-
pente nota reddita, cum tuncque facti dilucida manifesta:
que infelicissimi Principes suo ipsorum damno esse vera
cum exspectant, tamen vertigine quadam mentis abrepti,
hic minime attendentes, dum Ecclesiae repugnant, se ipsos
amittunt, & in detentis prolabentes, innumera mala
Christianitati inferunt Reipublicae. Sed de his saepe deploran-
dissimam laris. Ad Martinum Pontificem redeamus.

Quem enim vniuerso orbis vigilantia spirituali se praeside
suebit, ubi monasteria Orientales, scribens etiam ad ipsum
Imperatorem, nos de i. cura pastoralis officio, ut mitteret
& in Africam episcopum circularem ad eos, qui ex diuersis
Cocentibus Africam ad ipsum iam conuerterant. Testatur id
quod ipse Martinus in epistola a data ad Ecclesiam Car-
thaginensem, cuius Episcopus ipse subiectos, cuius est ex-
ecutum. Omnia quidem verba ad hunc fratrem, & vbi ut de reb.
eadem in Concilio Rom. iidem fuerunt certiores, sed ad illos
eadem Acta mittere vna cum iisdem litteris synodalibus
dicitur his verbis: Ut autem huiusmodi nostri sacrificij pretio san-
cti vniuerso, ubi primum certis sacerdotibus, qui in presenti a
nobis missi sunt, iurauerunt, suam dicitur esse presertim splenda-
rum & caritatem, ipsi uideat. litteras contra eosdem haere-

ticos Romam missas iisdem Actis intertextas, vna cum nostris con-
cilio litteris ad vos missimus per Theodorum & Leonium religio-
sissimos S. Laura, ut scienter inuenientes vestra dogmata (nostra enim
secundum indissimulabilem spiritus communionem vestra sunt) id est, Apo-
stolica & paterna Ecclesiae Catholicae praedicationis, dicatis & ipsi
in diuina agnitione facti iniquam in excessu mentis, verum tem-
per mentibus vigilantes: Hoc nunc ex eorum nostris, & citro de
carne nostra: eandem quoque in sensibus verbisque veritatis cognati-
onem per omnia & conspersionem inuenientes. Haec vera fides vo-
cabitur, &c. Dedit itidem S. Martinus, praeter synodalem
epistolam circularem & Acta Concilii, alias familiares li-
teras ad Episcopum Philadelphiam in Asia constitutum.

Quod enim sciebat idem Pontifex per relationem a
Stephano Dorensi Episcopo in Synodo lectam, pertur-
batam valde fuisse Hierosolymorum Ecclesiam post obi-
tum beati Sophronij, insuper laborare vehementer Ec-
clesiam Anthonianam ob Macedonium post Athanasium
in ea sedentem a quo impium hominem: ad haec omnia
corrigenda, delegat vicem suam Ioanni Episcopo Phila-
delphiae, quem dum creatum in Oriente Vicarium Apostoli-
cae Sedis ad ipsum eiusmodi litteras scripsit:

Ioanni Episcopo Philadelphiae Martinus servus servorum Dei san-
ctae Catholicae & Apostolicae Romanorum Ecclesiae Episcopus.
Fidelis sermo, & omni acceptione dignus, quem de te accepimus,
dilecte frater, & ex eo, quae ad nos a te scripta sunt, & ab his, qui ex-
perimentum iam cepimus spiritualibus tuis secundum Deum cognatio-
nis, Stephano nempe, & dilecto coepiscopo nostro, & comitibus eius, mo-
nachis manifestis S. Theodosio. Notum enim fecerunt nobis, studium
te de his habere, in quibus Episcopum esse oportere Apostolicum si sermo
determinat sobriam, prudentem, vnam, hospitalem, doctorem, mo-
destum, non litigiosum, non cupidum, sua Ecclesia bene praeparatum.
Haec igitur audientes, gratiam habemus Deo, cui seruamus ad iuuen-
tute nostra, qui confortati vos cum omnibus, qui cum diligunt, ut
ad mensuram perueniretis huiusmodi Deo amabilis virtute: quon-
iam eum, qui secundum propositionem vocati sunt sancti, omnia coo-
peratur: Qui nobis etiam omnia divina eius virtute, quae ad vitant
& pietatem pertinent, donauit per cognitionem eius, qui vocantur
propria gloria & virtute; per quae pretiosa magisque promissiones
donate sunt, ut per hac sumus coheredum natura, fugerit enim, si in
mundo est, concupiscentia corruptionem. Sic igitur procedentes in
Domino, & ascensionem ad eum facientes de gloria in gloriam, & ha-
ritatem tuam exhiberi amor religiosissime frater, nostram istum vicem
implere, id est, in Orientis partibus, in omnibus Ecclesiasticis functio-
nibus atque officijs: ut in hoc maxime, sic oportet, suscitari gratia
Dei, quae in te est per impositionem sacerdotali dignitate, & vestra
Apostolica vici. Non enim dedit nobis Deus spiritum timoris, sed
fortitudinis & dilectionis & prudentiae ad tollendam omnem haere-
sim, quae verbo fidei aduersatur, & ad omne vitium expugnandum,
quod virtuti divinae contrarium sit.

Ut si prosperans in Domino, ea, quae desunt, corrigas, & con-
firmas per omnem civitatem carum, quae Seditum Hierosolymita-
na, tum Antiochensibus, Episcopos, & presbyteros, & diaconos,
hoc tibi omnimodo facere praecipimus nobis ex Apostolica auctorita-
tate, quae data est nobis a Domino per Petrum sanctissimum prin-
cipem Apostolorum, propter angustias temporis nostri & pressu-
ram gentium: ne vsque in finem in illa partibus deficiat sacerdotali-
bus decoris excitum ordo, ac ne inde de cetero nostrae religionis ma-
gnam & venerandam mysterium ignoretur, si iam non sit sacerdos,
& sacrificium, aut spirituale libamen, quod ingerit Deo in odorem
suauitatis pro salute populi offeratur. Nam oportet in hoc maxime
tempore pastoribus spiritualibus frequentari ac muniri, quae vti que
sunt, Dei Catholicae Ecclesiae, quae iuxta ipsum Dominum praedictio-
nis g. tribulationes propter peccata nostra reuerunt, quales non fuerunt
ab initio mundi vsque modo, neque sent, cum quibus & ma-
gna scambolorum tentationes, ut in errorem inducantur (sibi po-
tenti) autem electi. Haec scribens Martinus, alludit ad Sarraceni-
orum persecutionem, qui captis Hierosolymis & An-
tiochia (ut dictum est) vniuersae Syriae dominabantur, at-
que ad insulas occupandas gentes trahebant, occupata
iam Cypro, & tentantes Cyclades insulas, ex quibus hoc
reddiderunt. Sed pergit:

Quocirca ne differas omnimodo, dilecte, implere iuxta prae-
ceptum nostrum, Episcopos & presbyteros & diaconos, qui istae sunt,

LIX.

e Mart. ep.
MARTINI
PAP.
EP. EPIST.
AD IOAN-
NEM EPIS.
PHILAD.
QUEM CRE-
ATUM AD VIC-
ARIUM IN
ORIENTE.

d. Tim.

e Rom.

fa. Tim.

LX.
SYRIA EE
CLISIA
PASTORI-
BUS DESTE
TYEL CON
SVLIT
MARTIN
PAPA.

e Matt. 24.

h Theoph.
hoc anno
Imper. Con-
stant.
LXI.

Catho-

Anat. Eccl. tom. 3.

649. Catholicas Ecclesias commendare, qui per propriam eorum conversionem in omnibus bonis testimonium habeant, & pium inculcans de eorum, qui essent Ecclesiarum praefecti, integritate: quantum vero id copiat, docet is, quae sequuntur verbis, haec dicens: Dolor enim mihi est magna, & incessabilis molestia cordi meo, quoad hoc per vestrum in Christo studium hoc opus absolutum viderem, quandoquidem hoc & primum Apostolica haec Sedes scripsi accepi per memoratum Stephanum dilectum & episcopum nostrum: sed hoc salutare propositum ad effectum venire prohibuerunt, qui talia prohibere dogmas scripsi praesertim, qui pro arbitrato suo ea, quae auctoritatis sunt, nota et omnino non fecerunt, nempe praecipua demandata vici Apostolicae huius cathedrae, quibus istius est electione in facere eorum, qui ad coram Christum in populi delictis sunt: solummodo autem et significarunt de depositione, eorum scilicet, qui se intruderunt, Episcopos in Ecclesiis Palaeftinae, interemere Domini munus cogitantes, neque in his formidabilem eius indignationem.

LXII. Quoniam igitur (ut vobis) dilecte frater, in auctoritatem magis, quam in distractionem a Domino potestatem accepimus: studio tibi sit ea, quae auctoritatis sunt, operari, dato tibi per nos eius discipulis Apostolice praecipio & potestate: & gratia dignos promovere nequaquam dubites ad incolumitatem & securitatem Ecclesiae Catholicae cum magna dilectione exhiberi eos, qui iam depositi sunt, committi ad Dominum: potest enim eos rursus in admirabilem locum suam adducere, qui hoc facit, & immutat, prout vultus est. Et inferius, quanto animi officio, quanto pio humilissimodilapso, ista subdit: Quare nimis propter ipsos aperiis, donec rursus formetur in in per fidem Christum. Vnde pro istis indifferenter durandique cum Labrynus obsecrationem facio, ut ipse, qui propter nos in carne volente passus est, rursus eos virtute proprio & vinctis sanguine ad seipsum & nos indissolubiter per sinceram concordiam vniat. Cogitamus igitur, dilecte, huiusmodi nostrum de istis mererem, ne cives per misericordiam Dei contemnerent: Et post nonnulla de ipe, qua etiam lapsi debent, haec adhaec:

Quapropter si virtuti gratia mentem obsequentem habebunt, & obedientiam autem, ut persuadeantur, & auliam vocem Domini, ut eum per veram confessionem cognoscant: confirmam vnumquemque eorum in proprio ordine scriptis libello ipsi dantibus de Orthodoxa fide, ut fructum Deo ferant aliorum conversionem & meliorationem: atque ut in illum fructum afferentes, maiore a Deo honore digni habeantur. Hoc etiam omnino aduertat charitativa, in eis, qui ab ipsa confirmantur, aut eliguntur, ne, quomodo praeferat heresim, quae ab ipso dato libello emanatur, alia quadam peccata notata, canonem eorum impediunt vel confirmationem, vel electionem. Impossibile enim est ea contempere, vel praetermittere, quae continentur in huiusmodi libello: sed omnino in eis, qui libenter peccant, & amant peccare, denegare oportet eam veniam, quae in huiusmodi libello ex dispensatione datur: ne & ipsi propter canonis contemptum amplius grauentur, & nos in culpa sumus, in iuste agendi eo licentiam permittere. DEFENSORES ENIM DIVINORVM CANONVM ET CVSTODES SVMVS, NON FRIVARICATORVS. Quandoquidem praeparationibus committit manifeste retributionis sunt.

LXIII. Cuius rei gratia hortamur canonem observari in eis, qui praeter mentem ac sententiam scriptae elegerunt, vel electi sunt, Episcopis scilicet, in Patriarchia beata memoria Sophronij, Hierosolymorum Episcopi. Qui sane ante ipsum Patriarcham, vel post decessum in Domino a quibusdam non convenienter electi sunt: propter angustiam (ut dictum est) temporis, vel quod eius copia non esset, qui iudicio adhibito, sine iuxta canonem eligere deberent, vel permittere: tales, datus scriptis libello, confirmari mandamus, nullatenus inde canonis praedicti veniam tribuere, in quibus constitutus non praesens, praeparationibus vel arguere, sed angustia magis & memoria, quae propter necessitatem ex misericordia cogit nullam diligentiam praetermittere. Sed hoc de istis. Ad causam vero Macedoniae praedictae Episcopi Aniciocheni stylum conueniens, sic pergit:

LXIV. Eius vero, qui factus Episcopus sub nomine effuxit, Macedoniae dico, importunas litterarum minas, sine praesertitione ferre fecerit despecto, veritatis causa & temerariae iactatione, auscultans ei, qui

dicat b. Nolite timere opprobria hominum, & contempserunt eorum invocamina. Hunc enim Episcopum Catholicam Ecclesiam non movit, non solum quod a praeter Canonem in exteriora regionem sine consensu, & absque villo cetero decreto hanc sui appellationem usurpavit, sed & quod consentiat hereticis, qui heresim suam appellationem electionem per contemptum tumultuariae fuerunt, quem admodum & Petri, qui ab eis nominatum est & a synodo in Episcopum Alexandriae, ut per plures & ascriptis personis heresim suam manentem rursus reddant: quam vna cum ipse in praesentem canonem his & synodaliter anathematizatum, Theodorum videlicet, & eundem scilicet, quos supra sepe nominatos audientes in synodalibus Actis, de quibus & ista subdit:

Quae vos cognoscit tua in Domino spirituali dilectio, ac per te omnes, quae illis sunt Ecclesiae Catholicae, haec ista vobis his synodaliter egla ad constituendam & defendendam Catholicam Ecclesiam, vna cum Encyclicis nostris & synodalibus litteris nostris per probyterum & Apocryphum nostrum abbatem Theodorum, & monachos sancti Theodori religionis maximo monachum, Stephanum, Leontium, qui huiusmodi nostris Apostolicae synodo interfuerunt, & per gratiam Deo ipso vobis dicitur, sua insequuta sunt omnia, & canonis definita. Quae ipsi fuerunt custodientes, denunciant quoque omnibus, qui ista sunt, facti b. populi, inuolubiter tenere, ut praeparatum saltem amaram. Quapropter testificor coram Deo & IESU CHRISTO, & electis Angelis, ut hoc custodiant, amato omni praedictis, quae placendi causa faciens, sed ex pura conscientia Evangelium publico tradas omnibus, sicut accepisti, & a sanctis Patribus, & a vobis ipse, qui synodaliter sancti omnes eorum confirmaverunt. Neque erubescas testimonium Domini nostri Iesu Christi, sed confitearis gratia ipsius: & quae audisti a vobis per multos istos, sua demonstratione ex Scripturis, & ex Patribus, ea commenda solus nominibus, & post multa eodem argumento inculcata, istem imponit epistola:

Ecce vero in auxilium, ut magno fido ac sine vilo impendio charitas tua ministerium impleret, a nostra Apostolica eboritate tibi commissum, hortati sumus. Deo amantissimo Episcopi ipsi dico Theodorum Eburniorum & Antennium Basilicam adhaec in omnibus, ac pro viribus insinere huiusmodi spirituali voluntati tuae: quibusdam & Georgium dilectum probyterum, & Archimandritam, & Petrum CHRISTI amicum, & consensu nempe ac omnino eos, qui in illis Patriarchis dilecti, & amantissimi habent, quorum meritis plurima tua apud Deum, non minus promptitudinem animi studijque sui praesertim in omni obedientia & gratia perfectione, haec tenus epistola sancti Martini ad Ioannem Episcopum Philadelphiam: ex qua ita per se ipse intueri potuit Romanae Ecclesiae super eorum Ecclesiam vigiliantiam, aucto ratemque praecipuum, sancti & ipsius Martini sanctissimi Papae in administranda universalis Ecclesiae robustae mentis indefectum robur, dum paucos menses in praefectura pastoralis agens, eorum Catholicianum orbem salubri & per epistolas & legationes alique scripta inuicem operose instruit, lapsus est in illa, dum confirmans, per fidem damnans, adhaec tenens redigens, errantes admonens, forteque consolans, concordans magnas Patrum familias operarios in vineam suam, operari (ut queritur) his temporibus singularis ferens deperditur, impii gens Saracenorum, & vulpes, haec ista ipsi profus perdere laborabant. Sed prosequamur reliqua eiusdem S. Pontificis anni huius res gestas.

Dedit & alias litteras ad dilectum Theodorum Episcopum, ut praesto esset Ioanni Vicario Apostolice Sedis. F. i. hic vnus est lapsus Episcopos, sed praeterea, cum beno: e Episcopatus acceptus, suae pio fide Catholicae vigiliantiae haud mediocre specimen ediderat. Epistola auctoritas sic habet:

Theodoro Episcopo Eburniorum, Martini sermo servatus, sancta eius Catholica & Apostolica Romanorum Ecclesia servata. Est d. confisso adducens peccatum, & est confisso adducens gloriam & gratiam. Tu igitur, religiosissime frater, confessionem vniuersalem culpam, scripta tua secundum Deum satisfactio gloriam tuis & gratiam acquisisti: gloriam quidem, orthodoxam de ipso Domino ac Deo nostro, confessionem, gratiam vero plenam tuorum in virtute iustitiam studiorum, quibus solam notis inuocasti in putate perficere, sed & ipsi vniuersi

peram scilicet Christo cum multa libertate placuit: ut in vo-
lo Apolloniam illud de sanctis dicitur impleretur: Similes per si-
lem fuerunt regna, operati sunt iustitiam, & ad ipsi sunt repro-
misionem, abstraxerunt ira leuam, extiterunt imperium i-
gros, consularunt de infirmitate, fortis facti sunt in bello, ca-
sura verterunt extorrem. Viscerum, religiosissime frater, aduer-
sariis diaboli malum regnum: insuliam filios conprobatione opera-
m et, cuius gratia adaptat reprobationes spiritus, hereticorum
erat antiqua leuam obtergii, ac eximixi coram impetum here-
sio quasi flammam igni appropinquat gratias, quanta confortatus,
interdictionem sententia illorum deuicti, foris in bello contra eos
soluta facti, certamine reformata aduersionem dogmatum castra
soluta vultu, ac victor per proprium scriptum producit es ad
reuerentiam Saluatore. omnino CHRISTVM, qui il-
lucis sacerdotalis in te dignitatem Apostolica confirmant aucto-
ritate. Verum ne esset laudationem in gaturae perpetuo habe-
re, magis proprium sacrificium esse, rationabile obsequium tuum:
si cum & sperna gloria praesentia dignaberis, & celsissimum Christi
nomen imitaberis.

Que autem Symbolice a nobis hic gesta sunt ad confirma-
tionem defensionem Ecclesie Catholicae, id est, paternarum
non ad Symbolicum defensionem, neque misitum, qui a nobis
factus canonice designatus est, dilectio fratri nostro & Episco-
po Thessalonicensi unitaria: cui bene factis assentiente, & omnes
Orthodoxos vna vobiscum exaltantes ad eorum articulo rum im-
pugnacionem, quae in communis sunt ad commendationem Ecclesie
Catholicae. Nam pro eo multa vobis in scriptis regis merces
est. Hec Martinus ad Theodorum polihimino ad Eccle-
siam Catholicam ante reuerfus. Eiusdem conditio-
nis fuit Anonimus Episcopus Bacathorum, qui pariter la-
psum & patientem reuerfus libellum itidem Romam fidei
Catholicae ad ipsum misit, ad quem extat Martini epi-
stola, quae sic incipit: Desipi quidem & falsi commune est,
proprieque humana infirmitate: ut in multis commutari, solum
quod est gratia, &c.

Scriptum tunc pariter ad Georgium Archimandritam,
patrem Orthodoxorum monachorum monasterii sancti
Theodoli, et quo progrediens erat Stephanus Dorentis
Episcopus, qui pro Ecclesia Hierosolymitana bis eadem
ex causa in Italia ad Romanum Pontificem legationis
manere functus est. His in super adiectas litteras ad
Pantaleonem quendam, qui impedimento fuerat Ste-
phano Episcopo Dorenti, ne suscepit vicem Apolloli-
cae Sedis libere exercere valuisset, est eorum exordium:
Imper quidem omnia hominum vicia, &c. Scriptum & ad Pe-
trum vnum illustrem maximeque piam, commendans
dilectum Iouanem Philadelphum Episcopum Vicarium a
Ilio Quiene institutum ad reparandas pastoribus detri-
tae Ecclesiae ob barbarorum clades illatas.

Sed & alias vberiter dedit hocetario anno litteras
ad eos omnes, qui Hierosolymitanae & qui Antiochena
Ecclesiae subsisterent sacerdotes, monachos, atque laicos,
quos monet de facta Romae in Concilio damnatione p. tin-
copam Monothelitarum hereticorum, de quo peperam fa-
cta ordinatione Macedonii Antiochia, & Petri Alexan-
drinae Episcoporum eandem hereticorum, qui & ablegy cano-
nica vlla electione eandem Ecclesiam primarias inuaserat:
videlicet: docet de delegata vice Apostolice sedis Iouanni
Episcopo Philadelphum ad creando Episcopos & alios
ministros Ecclesiasticos Ecclesiae illis, quae tu Hierosoly-
mitano, nam etiam Antiochena subditae essent Patriarchis.
Sunt quidem litterae graues & tanto dignae Patriarchis,
reque in omnibus & doctrina & spiritu Apostolice, sed
accusantem illas, quae idem summus Pontifex dedit ad Pan-
tan Thessalonicensis Episcopum, cum eundem in ha-
reticam communionem esse iubet, & sede deponit: quod
factum est ab ipso Martino hoc anno, die prima Nouem-
bris Indictionis octauae.

Cum enim dictus Thessalonicensis Episcopus ad re-
uocatum Pontificem misisset ex more Apocritarios
vna cum fidei confessione: ea perlecta, & haeretica
inuenta, a Martino reiecta est, sed excusauerunt eum
Apocritarii, polliciteque sunt ipsum cum accepturum

fidei Catholice confessionem, quam ipse Martinus misit-
set; qua accepta, reuersi sunt Thessalonicensis: sed tantum
absiit, ut infelix ille suum detestaretur errorem, & mis-
sam recte fidei confessionem integre proficendo suscipere-
ret, ut secum in errorem traxerit Apocritarios, infu-
per & corrupit litteras Apostolicas, quibus Martinus ip-
se recte fidei confessionem subscripsit, ab iis quaedam do-
lole auferens, ut apparet ex his, quae tum ad eum, tum etiam
ad Thessalonicensem Ecclesiam de eius condemnatione
conscriptae. Sic igitur horum gratia eidem iuste Martinus in-
fensus, in cuius litteris scripta damnationis sententia dic-
ta die publice tulit. est eorum eordum g. Dominus ac Deus
nosfer Iesus Christus, &c. in quibus multa praefatus de seueri-
tate diuinae iustitiae, quae est perignorantiam patrat peccata,
vel per obliuionem illapsam in animam Deus punit, in
ipsum inuectus, quod non per ignorantiam aut obliuionem
peccauerit, sed prava animi affectione, subiicit ista:
Manifeste enim secunda dogmata tuorum transgressio etiam pri-
mam voluntariae demonstrant, & ex prava meditatione sine consilio
haeretico contra fidem aere saltam fuisse, non ex multitudine inreptione,
aut corde non fulto. Nos igitur oportuit creditum nobis omni Pon-
tificiali ministerio repatantes, ut est, prouide animarum cura atque
diligentia, nullatenus meorū ac disserere, cum fides a te proderetur,
sed rigore canonice praescripti vitent, ex prima interpellatione scriptum
tuum vna cum eo, qui scripsisset, damnare, ne rationalibus Domini
omnis mortiferis doctrina tua portigans graues, eas recti per malam
fidem vnguis, & praeuere, aeterna secundum Christum vita, pro
quibus ipse animam suam posuit bonus pastor, & propter quas caelos
inclinans a Patri non discedens sinu venit in terram, ut perditam
recuperans omnem praerogatiuam ad suam secundum naturam Pa-
trem humaniter referret, ac per viscera misericordiae caelestis gregi
connumeraret. Sed per longanimitatem sustinimus, nec penam in-
fluximus, accepta misericorditer precibus Patrum Episcopi & Igna-
tius Diaconi tuorum Apocritariorum, qui maxime assenerunt &
affirmarunt, tuiusmodi litterarum inuoluntariam esse abreptionem,
ne mentis ac certa sententia opus esse illam absurditatem dogmati-
tui, unde & dicebant statim ac sine mora a peiori dogmate in melius
mutationem in te fore, si te iuncta illorum in postulatione de eo amant-
er monuissent: cum rei causa nos hortati sunt, ut tibi assensuerim-
us, nos ea, in quibus lapsus es, nos asti. Quod utique per Apocri-
tarios nostros fecimus, rigorem canonice per charitatem omittentes, teq,
adhortantes, non tamen praecipientes omnino tanquam subiecto huic
Apostolicae Sedis, ut huic venires, teque canonice expurgares de bis, qua
in illi creationis tuae non pie docuisti.

Sed cur animus (inquit Hieronimus) Babylonem, & non esse sa-
nata: quoniam peruenit vsq, ad caelos iudicium eius. Non solum enim
ipse inuocatus manifeste, sed memoratos Apocritarios nostros decepi-
si, idq, erga eos fecisti, quod astutus serpens fecit aduersus Adam, de-
seruorem vna secum cum constituit, qui a Domino mandatum ac-
ceperat. Tamen simili modo, ut serpens, eos induxisti ac persuasisti,
ut extenderent manum, ac pro eo, ut caperent de scripto nostro ad te
in modum formulae misso non aliam quendam ac promissionem ga-
stam, ut illud est, de legito transgressiois, sed puram & sinceram san-
ctorum Patrum confessionem: hanc enim pie ex scripto inseruimus
ad animam tuam correctionem, tum eam a te reuoluisi, proq, ea ad he-
retice subiectis absurditatis tuae doctrinam, quo manum adigerunt,
qua omnino tibi non profuerunt: tamen vsus es eis in reuera multa
sermone & blanditiis laudatim praeracis eos: ac illi leuare e-
lati fecerunt, ne scientes animam suam periculum adire, quod in fra-
dulenter traxerunt. Verba enim fraudolentorum noxia, & ferunt
intima viscerum. Nec admissi dicentem: Qui sedit sine eam pro-
ximo, incidit in eam; & qui voluit lapidem, in seipsum voluit: lin-
gua enim mendax odit veritatem, os vero inuoluntum facit rui-
nas. Quomodo igitur cum hac perpetrata in ipso, & in exemplum
formulae per scriptum a nobis, & per ipsum ad te missam hortari (ut
dictum est) tuorum Apocritariorum, constituis ad nos scribere, te
ipsum desipientem, non nobis obrepentem.

Idcirco certiores facimus Patres, qui vbiq, terrarum sunt, quod
ea, quae visa sunt, ad effectum perducunt omni studio exposuimus
nostram in Domino fidem. Sed audi, quid princeps Apostolorum ad
eum dicat, qui veritate et frustratus k: Cor tentant Satanas cor-
tuam, mentis te Spiritus sancto? Non es mentis hominibus, sed
Deo. Ac simile aliquid fecisti, quia per Samuelem Prophetam au-
dint a Domino l: Hoc dicit Dominus exercituum: recessus qua-

g. Mart. ep.
11.

LXXI.
DE PAULI
THESSAL.
EPIST. 2.
RATIS.

LXXXII.
HIERON.
APOCRI-
TARIOS.
SERPENS DE-
CEPIT A
PAULO
THESSAL.

Prim. 26.

LXXXIII.

k. 25.

11. Reg. 15.

a Hier. 3.

b Rom. 16.

LXXIV.

IN QVIBVS CORRVP-
TIT LITTE-
RAS APO-
STOLICAS
PAVLY.

LXXV.

QVÆ IM-
PLERE DE-
BIAT VT
RECIPIA-
TVE.

LXXVI.

DAMNA-
TIO DE AR-
IECVO VI-
GARINO-
MINI.

Quemque fecit Amalec. Et infra: Pro eo ergo, quod abieci ser-
monem Domini, abiecit te Dominus, ne sis Rex. Dixitque Saul ad
Samuelem: Peccavi, quia pravaricatus sum sermonem Domini, &
verbatum. At tu cuius quidem transgressionem imitatus es, confes-
sionem vero transgressionem non es emulatus, nec dixisti, Peccavi: cum
mutaveris Domini fidem, & deciperis nostros apostolicos: Super
quo tibi proprius esse poteris? Num quid a super his non visistis, di-
xit Dominus & in gente tali non visetur anima mea? Quamob-
rem hos quidem in cinere & sacco & afflictionis anima & corporum
& lachrymarum penitentia opprobriis ipsi a te illatum expar-
gare iustissimus, quod non solum apostolicam contempsit potesta-
tem, sed etiam sapientem non audierit parabolam, que dicitur:
Quando submiserit inimicus vocem suam, ne credideris ei: quoniam
septem nequitiæ sunt in corde illius.

Te vero vana cum hereticis tuis litteris, id est, litteris Synodalibus,
qua & prius & nunc a te ad nos misse sunt, sententia anathe-
matum damnatumus, ex eo die, qui scriptus a nobis ad desinitus
est, nempe a die prima presentis mensis Novembris, Indictionis
octava, qua die missas a te lubricas litteras accepimus, & conde-
mnatumus: quoad ea, qua synodally a te gesta sunt, quoque prius
& qua nunc tu eam omittis, qui quomodo cumque vel scripto, vel
sine scripto in patrocinantibus, aut a descendente nobis consentiendo,
damnum & anathematizatio vel heretica & vana. Primum qui-
dem propter inobedientiam in iudicium ab indignitate reprehensibilium do-
decim tuorum capitulum, qua tibi scripto nota feci, vi inexcusabili
sua, sive inentiam recusa. Deinde quod prius sermonem irritum
facere in illis ausu es, impium vero digna confirmare: que hoc sus-
tuleris. Quod per naturam voluntatis & operatio salutis no-
stræ in Domino nostro Iesu Christo secundum veram
que ea, unum ex quibus & in quibus est, auctoritatem. In quo
propter solitas eiusdemque vocis, sine voluntate ac sine operatio-
ne animo sine substantia ac sine conscientia in veraque natura eam
esse admissisti: quod enim est exeri omnia substantia voluntatis
atque operationis, desinitur etiam ab omni substantia existenti-
a. Quæ præterea sustuleris in prefato tuo secundo synodali & hoc.
Omnium anathematizatio, quæcumque anathematizatio, nempe
per hoc non solum eos, qui anathematizati sunt, sed etiam
ipsa imperium hereticorum, anathematizatio est, ut
(nam solummodo a te non anathematizati, persequuntur est, te
ne personam quidem hereticorum anathematizati ca-
re; si peridem hereticos in ipsam causa, non causa natura eos
anathematizati) sed etiam omnem omnium errorem Paganorum,
Iudeorum, hereticorum condemnatum, ut contraria & inimica
veritati: tu vero omnia tua nobiscum voce non anathematizati-
zati, qua anathematizati sunt: confiteantur est te horum omnium erro-
rum confirmasse, quia a nobis sine ab Ecclesia Catholica anathematizati-
atur.

Qui igitur ista fecisti adversus Catholicam fidem, Neglexisti me
(dicit Dominus) & oblitus es fidei meæ dicentis: Non transgre-
dieris de omnibus sermonibus, quos ego præcipio tibi hodie, dextera
aut sinistra, ut eas post deos alios, ut colas eos. & post aliquas
Quæ propter cognoscens cognoscens (quemadmodum diximus) quod
disposuisti ab omni sacerdotali dignitate & ministerio in sancta
Dni Catholica & Apostolica Ecclesia: quoad sine vlla præsump-
sione, omnia, que a nobis hic synodally sancita sunt ac desinita
ad commendationem & confirmationem Catholicæ Ecclesie, vi-
delicet dicentem sanctorum Patrum & Prætorum saltem quinq; Syn-
odorum, scripto confirmet, & nobiscum confiteatur in vno san-
cto & consubstantiali & adoranda Trinitate Dni Verbo, & c.
que sunt (specius repetita fidei Catholice læta dogmata
de duabus voluntatibus & operationibus, vna simul
eum damnatione damnatorum in Romana Synodo hereticorum,
& editionem per Imperatorem de fide scripto-
rum. Et in fine ista:

Tantum cognoscere iniquitatem tuam, quia in Dominum Deum
tuum impie egisti, & effudisti vias tuas ad alienos fidei, voci autem
meæ non obedisti, dicit Dominus. Nam cognitio rerum tuarum
conciliabit tibi ceteram in iis correctionem, maxime si vnam tuarum
concordiam erroris corrigas etiam, quod in sacrosanctis peccasti,
eos enim irritis facere ausu es, qui te ipsum per proprias litteras
non confessus fuisti subditi huic Apostolice Sedis Vicarium, dictum
est superius saepe, Episcopos Theſſalonicenses fuisse Vi-
carios Apostolice Sedis. Ac edemum: Qui igitur, inquit, in

veroque lapsus es, virique stulto commentor madori, non enim
aliter habebis perfectam a nobis veniam, nisi in verba nobis cor-
rectionem tuam exhibueris. hæc enim Martinus Papa ad Paulum
Theſſalonicensem Episcopum. Dedit vero & alia litem-
tas de eodẽ argumento concipias ad Theſſalonicenses
Ecclesiam de damnatione eiusdem Pauli Episcopi
quatum est exordium: & videretur apud Romanos
nosſer Iesus Christus, &c. vbi filius recentis eundem
damnationis causis, ad pretorem hæc habet:

Quæritis & vos, christiani, huiusmodi nostram pro vobis
solicitudinem, & edocti diligenter a doctrina iniquitate, per
laci ad tendo as, nec commentor Christi ad bellum, nec perſecutionem
infidelium, neque consensum Orthodoxorum cum hereticis, non
catholicis catholicis cor vestram, nullam participationem habentem,
nec societatem, nec consensum, nec connexionem cum hereti-
cos hominibus: ac ne vlla ratione assistentiam eos detraheant: sed
filios permanentes in sanctissima nostra fide, serate vobis in
scientia para: Synaxis autem ministerium perficite vobis, quatenus
sunt prohiberi, & dicitur, qui diligenter & acceptabiliter vobis
Catholicæ Ecclesie nobiscum doctrinam suscipiunt, que vobis ad nos
a nobis scripta est: & abſcipientes omnem heresim ac novitatem, que
ab Apostolica prædicatione condemnatur: quosque, si dicitur, si
ille sua corrigat, aut alius pro illo canonice eligatur pastor bonus ac
verus, quique animam pro omnibus ponat, civitatem vramque pal-
stram Christi in loco pacisque vos collocant, & super eam vram
educant. Iste autem, non vobiscum confirmat in libertate
confessione, quique vnicuique & ligant, deſine qui ad vobis
ritum in cordibus nostris, sanctificis vos perſecte, hinc vobis
& animam & corpus integre atque irreprehensibile custodite,
receptoris in sacula saculorum, que reprobis dignetur non
Amen. hæc ad Theſſalonicenses Martinus.

Hic iam finis rerum ab eo gestarum præsentis anni, quibus
plane declaratur, non imminui vigorem et color
Apostolice Sedis, licet Principum & collegarum delin-
turali auxilio maiorum Antiquum, immo eo magis con-
borari, autemque, quo minus humanis apparet facta
preſtidiis, vtpote que non humanis, sed divinis roborantur
regi ac gubernari consiliis, atque folere subditi. Vnde
nimis quod sepe ob oculos considerandum præsentem
præſentis temporis Ecclesie statum, pari eam perſecutionem
in Oriente & Africa, atque in insulis à Sardinia,
direque vexatam. Intuetis pariter fidem Catholicam ab
Imperatoribus Orientis æque duram pati præſentem,
etiam que auctoritate & potentia insolite perſecutionem
eticos. Conſpicis itidem quatuor prope omnes sedes Imperi-
chales ab hereticis inſultas: Paulum hereticum præ-
dicere Constantinopoli, Petrum Alexandrie, & Maxima-
num Antiochie, æque hereticos eandem Scythiam
vnaſores, titulo Episcopii vſurpato: in eos inſultum egre-
re: contemptis & carentem Antihære Hæroſolymis
colorem.

Sed in his omnibus tantum abſuit, ut Martinus
num deſponderet, vtriusque magisque (ut videtur) ter-
retur, spiritusque maiores sumeret; cum alioque non
ignora-er, que sibi ab Imperatore hereticis inſultantem
eius lateri inhaerentiam iugiter hereticorum para-
retur, vtpote qui in dicitur (ut dictum est) monere Apoſto-
licæ Sedis Apocritari Constantinopoli, optime in-
fer ingenia hominum, & audaciam hereticorum, in-
que futurorum malorum præſentia factis superque in O-
lympo pe-cepisset. His, inquam, forti animo Mar-
tinus contemptis, nihil veritus, quæcumque inſultan-
rent ingenia vindique pericula, non detur offensa
nec cessit vel latinum vngere aduſteris in ipsam
(ut in Stephanum Iudæ) dentibus Martini gratiam
præſentem, quod magis miretur, idem Martinum gratiam
pris inſultantem eodem tempore tenetur: etiam

morbo laborasse à mense Octobri anni huius vsque ad tempus, quo ab viderectus est, idem ipse testatur in epistola ad Elitherium. & Que autem post hæc aduersus eum gesta sint per hæreticum Imperatorem, vsium ad marianum Theodoro Calliopa, atque hæretico misso Exarchio in Italiam post sublatum morte hoc anno Olympiam, anno sequenti didicit sumus.

Hoc eodem anno, qui vitimus censetur Chindasvindi Regis Hispaniarum, cum idem sanctus Martinus Romanus Pontifex sedere cepisset, conuulso fatur reuelatio diuinitus facta librorum S. Gregorii Papæ descriptibemus cum totidem verbis, quibus esse conscripta reperitur: quam si præ vetustate pannis oblitaminueris, ne hortescas, sed illis exutis, nū dum sensum veritatis candore & simplicitate nitentem considera, vt ipse cū merito Scriptores omnes Hispaniarum res profecti, absque controversia vbi subscribantur: sic enim se habet:

Hic Rex Chindasvindus Taionem Casaragustanum Episcopum ordinis litterarum satis inuenerat, & antiquam Scripturam, Romanam ad suam peticionem pro rescripti libris Moralium natarum porrigi desideratum. Qui, dum à Papa Romense de die in diem differretur in longum, quasi in archiuo Romane Ecclesie præ multitudine quæstionum facile nequaquam reperire libellum: Donum perueniam, & cum miserabiliter ad vestigia beati Petri Apostolorum principis, despectus: ei scripsimus, in quo cogebatur, ab angelis manere ostentum. Que mos se Papa vt prauidet reprehensum, cum nimia veneratione ei aduocata tribuit ad considerandum, & Hispani eum transmissio ad viderendum: quia hoc solum ex beati libris expositionem retentabat, quod per beatum Leandrum Hispanensem Episcopum fuerat aduectum, & olim honorifice depositum.

Neque enim vero & conuictus est Taio Episcopus à Martino Primo Papa Romano, quomodo ei tam veridice fuisset librorum loca ostensio: hoc illi post nimiam deprecationem cum nimia auaritate est factum: Quod quadam nocte se ab ostiis Ecclesie beati Petri Apostolorum expectari esse excoctum. Atque vbi hoc reperit imperatum, vixit medio, cum se nimis laucatus ante beati Petri Apostoli locum sacre ceruicium, luce coctus emissa, ita ab inuenerabili lumine tota Ecclesia exiit perstrata, vt nec modicum quidem luceret Ecclesie candidalora, simulque cum ipso lumine vna cum vicibus psallentium & lampadibus relapsantibus introitus sanctorum agmina. Deinde vbi horrorem inuenerat terribis, oratione ab eis completa, paulatim ex illa sanctorum curia duo dealbati sunt egressum in ea parte, quæ Episcopus in oratione degebat, caperunt dare propinquum. At vbi curauerunt pene iam mortuum, dulciter salutarum reduxerunt ad propinquum sanum. Conuictus ab eis interrogaretur, quam ob causam cum grande exaret fastidium, vel quia ab Occidente prouocatum longum petierit nauigerium: hoc & hoc ab eo quasi in seipsum insistentem opere pretium. Tum illi multis eloquiis consilata, oportuimum, vbi ipsi libri latebant, ostenderunt locum.

Hic sancti illi, que esset sanctorum illa cetera eos tam clara cum lamæ concitacionem responderunt, dicentes: Petrum esse CHRISTI Apostolum, simulque & Paulum inuicem se manerentes tam amicus successerunt Ecclesie in illo loco requiescentibus. Perro vbi & ipsi requisiti fuerunt, qui dominis essent, qui cum eo tam mirabile habebant colloquium: vix ex illis respondit, fuisse Gregorium, cum & ipse discubatur cerneret librum, & alio aduocato, vt eo aduocaretur tam vastum fastidium, & anticum redderet longissimum desiderium. Tunc interrogatus sitandem in illa sancta multitudine adisset sapienter Augustinus, eo quod illa libro cuius fide & ipsius sancti Gregorii semper ab ipso cum vultu amari & legere: satis prouidus hoc summum respondisse refertur. Per illa clarissima & omnium expectatione gratissimus Augustinus, quem quærit alius? à nobis tum continet locus. Quod cum nominis qui in ea basilica sancti sepulti essent, eadem dicantur apparuisse, de Augustino videtur esse responsum alio eum loco detentum: sicque corrigendum, quod habetur, altiori eum loco detentum: alioqui quomodo verum dici potuit Augustinum eminentiori loco in orlo positum, cum ipsi Apostolorum principes & alii complures martyres Pontifices in eadem sepulti Ecclesie tunc visione apparuerint? Sed pergit auðor: Certe

vbi ad eorum pedes caput prouere, vnicui ab oculis eius, ostiis & ipsi terris, simul cum luce emanat vt ille sanctissimus. Vnde & ab eo die à cunctis in eadem Apostolorum sede venerabilis Taio extitit gloriosus, qui antea despicabatur vt igneus, hæctenus scilicet, quæ recentiam habemus in appendice ad septimam Synodum Toletanam.

Sed quinam erant libri illi, quos in Hispania desiderari adeo dolebat Casaragustanus Episcopus? ex epistola eiusdem sancti Gregorii ad Leandrum possumus intelligere, vbi hæc leguntur: Quia longo terrarum spatio distans sum te videre nequeo & vnum, quod mihi de te cecidit charitas, facit, vt librum regula pastoralis, quem in Episcopatus mei exordio scripsi, & libros, quos in expositionem beati Iob iam dudum me se esse cognouisti, sanctitati tue cum comitibus filio Probino presbytero veniente transmittentem. Et tue quidem charitati in eo opere tertio & quarto partu codices non transmissi: quia eos summum inueni, quod ex eisdem partibus codices iam monasteriis dedit, hos itaque sanctitas tua studiose percurrat, &c. Sic igitur vides caruisse Hispanos prima & secunda parte Moralium: nec mirum haud facile eos libros à Martino Pontifice inueniri potuisse, qui neque ipsi Gregorio adeo facile præ manibus essent, vt eos mitteret ad Leandrum, ad quem ipsam integram inscripserat opus, nec alias partes eiusdem operis reperiret, nisi eas, quas (vt ait) monasteriis tradidisset.

Corrigendum est Rodericus à Toletanus, dum ait, negligenter Hispanorum deperditam esse illam partem librorum Moralium, pro qua inuenienda suscepit professionem Romam Taio Casaragustanus Episcopus. Sed in eo nec nobis anidet, dum ait, à Concilio septimo Toletano eiusmodi Romam esse decretam legationem: siquidem dictam Concilium contigit celebrari ante biennium, anno nimirum Domini sexcentesimo quadagesimo sexto, quo tempore nec dum Taionem puto creatum adhuc fuisse Casaragustanum Episcopum, qui vltimo pene loco vt iunior reperitur subscriptus octauesimo Concilio Toletano. Sed & illud in historico Ambrosio miratus sum, id dicere accidisse sub Theodoro Romano Pontifice, cum scriptio illa à Garfia viro accuratissimo fidelissimè reddita, sub Martino Papa id accidisse testetur.

De eodem autem Rege Chindasvindo tradunt, cum, vbi reuixisset annos sex & menses octo, et sisset regnum Hispanie. Hæc insuper habet de eo Rodericus Toletanus: sicut à Romano Pontifice obtinuit privilegium, vt secundam benedictionem Pontificum Hispanorum primaria dignitas esset Toletani, sicut fuerat ab antiquo, & per multas Synodos cum Episcopis celebrata Ecclesiam erudit. Huius temporis ab omni perturbatione Hispania conuicta, adeo vt nullus in ea infidelis reperiretur, vel qui arma sumeret rebellandi. Libros sanctorum Patrum diligentè sciri perquiri, & instituta beati Iudori firmiter obseruari. Hic per fidem Theodosium Hispanensem Episcopum Synodali sententia in exilium missi, & dignitatem primariam, quem ab antiquo habuerat, totius approbatione Concilii Toletani Ecclesie confirmavit. hæc ipse.

Eluxit præterea eiusdem Regis munificencia in monasteriis locupletandis, vt patet ex veteri memoria donationis ab eo factæ monasterio Complutenfi, quod vna cum aliis sanctus Fructuosus Abbas his diebus crexit, qui nobilibus genere egregia sanctitate illustravit Hispanias.

Extat eisdem Regis memoria digni epitaphii sepulchro Recinergæ Regina: cõingit intercepti his verbis: Si dare pro morte genitricis licuisset & aurum, Nulla mihi poterat Regem dissolvere vitam. Sed quia serui vna cuncta mortalia quaerit, Nec presonum redimit Reges nec sicut egentes. Hinc ego te conuix, quia vixere fata nequius, Emere per sanctam ianctis commendò tuendam: Vt cum flamma vorax veniet comburere terras, Cætidu isferum merito sociata resurgas. Et nunc clara mihi iam Recinerga valet. Quo loco paro ferretum Rex Cindus Sanctus, amato, Dumque deflata. * Restat & dicere summam Qua tenuit vitam, simul & conuicia nostra.

XXCIII.

Greg. li. 4. c. 46. l. 13.

LXXXIV. d. Rege. Taionem. de rebus Hispan. lib. 2. c. 40.

LXXXV. de Chindasvindo Rege Hispan.

LXXXVI. de Rege, Ambr. Moral. lib. Hispan. lib. 1. c. 28.

